

Барабаш Г. В.

викладач кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЗЛОЧИННИМ СПІЛЬНОТАМ

Відповідно до положень статей 3 і 27 Конституції України особисті права та безпека людини, її життя і здоров'я є найвищими соціальними цінностями. Це визначає орієнтацію та зміст діяльності правоохоронців, спрямованої на виконання державними органами своїх обов'язків перед громадянами. З урахуванням створення правової держави, гуманізації суспільства та перетворень у правовій системі важливо переосмислити функції правоохоронних органів, спрямованих на розкриття та розслідування правопорушень.

В сучасному контексті правоохоронні органи грають чільну роль серед інших суб'єктів, які займаються протидією організованій злочинності. Вони мають різноманітні повноваження у сферах оперативно-розшукової, адміністративно-юрисдикційної та кримінально-процесуальної діяльності, спрямованої на боротьбу з різноманітними видами злочинів. З урахуванням цього різні служби та підрозділи, які спеціалізуються на запобіганні правопорушень, активно залучаються до дій протидії тероризму та екстремізму, в залежності від конкретної ситуації.

Важливо наголосити, що ця участь різних служб та підрозділів у протидії тероризму та екстремізму свідчить про гнучкість та дієвість правоохоронних органів у вирішенні сучасних викликів.

Прийнятий 4 червня 2020 року та набравши чинності 27 червня 2020 року новий Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою" [1], відзначає початок нового етапу у протидії організованій злочинності в Україні. Зокрема, в рамках цього Закону внесено зміни до статті 255 "Створення злочинної організації" Кримінального кодексу України з метою вдосконалення механізму притягнення осіб до кримінальної відповідальності за вчинені злочини.

Прийняття нового Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою" є значущим кроком у боротьбі з організованою злочинністю в Україні. Проте, крім заходів, передбачених у заключних положеннях цього законодавчого акту, що включають в себе завдання для Кабінету Міністрів України щодо приведення своїх нормативно-правових

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО, КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ТА КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ актив у відповідність із новим Законом, доречним вважається надання доручення відповідним органам та установам для забезпечення успішної реалізації цього законодавчого акту.

Зокрема, Міністерству внутрішніх справ України слід разом із зацікавленими сторонами після схвалення Стратегії протидії організованій злочинності, розробити та ухвалити План заходів з її реалізації протягом трьох місяців. Важливо в цьому плані визначити шляхи формування та виконання державної політики з протидії не лише організованій злочинності загалом, а й її лідерам та так званим "злодіям у законі", встановивши ефективні механізми боротьби з ними.

Ю. М. Крамаренко у своєму дослідженні щодо спроможності правоохоронних органів у протидії організованій злочинності визначає ряд ключових ознак, які характеризують цю категорію [3, с.88]:

Характеристика організованої злочинності: сутність, тенденції та цілі, які злочинна організація переслідує.

Характеристика суб'єктів правоохоронної діяльності: можливості та обмеження правоохоронців, які залежать від їхніх можливостей та обмежень.

Характеристика соціальних, державних та міжнародних процесів: вивчення та розуміння подій, що відбуваються, та можливих тенденцій у соціумі національного та міжнародного рівня.

Для успішної протидії організованій злочинності необхідно розуміти поточний стан та прогнозувати майбутні дії ключових гравців та соціальних змін. Деякі автори визначають інші ознаки, які також характеризують інституційну спроможність правоохоронних органів України у протидії діяльності злочинних спільнот та осіб із підвищеним злочинним впливом: стан та тенденції організованої злочинності, функціонування спеціальних державних інститутів (правоохоронних органів); забезпечення норм права; поточні і прогнозовані соціальні, державні та міжнародні процеси; досконалість політичної системи [2, с.170].

Об'єднуючи різні підходи до цієї проблематики, важливо враховувати різноманітність ознак та їх взаємозв'язок для повноцінного аналізу та розвитку стратегій протидії організованій злочинності в Україні.

З огляду на вищезазначене, слід зазначити, що інституційна спроможність правоохоронних органів України у протидії діяльності злочинних спільнот та осіб, які перебувають у статусі підвищеного злочинного впливу, повинна розглядатися як їх здатність виконувати функції через забезпечення належного рівня нормативно-правового регулювання, системно-структурної і функціональної організації, а також організації фінансування та залучення ресурсів для ефективної протидії організованій злочинності.

Враховуючи ці аспекти, важливо забезпечити високий ступінь координації та співпраці між різними суб'єктами системи правоохоронних органів для оптимізації їхньої інституційної спроможності в протидії складним викликам організованої злочинності.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою» від 4 червня 2020 року № 671-IX- Відомості Верховної Ради України від 05.06.2020р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671-20#Text>
2. Тундаєв С. М. Окремі аспекти протидії діяльності злочинних спільнот та осіб, що перебувають у статусі підвищеного злочинного впливу. Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення : матер. II Міжнар. наук.-практ. конференції, 17 черв. 2022 р. Дніпро : ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2022. С. 168-171.
3. Крамаренко Ю. М., Скок О. С., Шевченко Т. В. Інституційна спроможність правоохоронних органів у боротьбі із злочинною спільнотою, а також особами, які перебувають у статусах підвищеного злочинного впливу : метод. рекомендації. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т. внутр. справ, 2021. 104 с.

Барабаш Г. В.

викладач кафедри

кримінально-правових дисциплін

Хойна Д. С.

студентка ННІ права

та інноваційної освіти

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В ПРОТИДІЇ
ЗЛОЧИННИМ СПІЛЬНОТАМ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ**

Збройна агресія рф проти України, новий етап якої розпочався 24 лютого 2022 року, поставила перед українським суспільством низку проблем, пов'язаних з цією подією. Серед них важливою стала необхідність вирішення питань, пов'язаних із адаптацією національного кримінального законодавства до умов і викликів воєнного стану. У контексті протистояння військовій агресії росії актуальним є завдання своєчасного та ефективного протистояння кримінальним правопорушенням за допомогою структурних підрозділів Національної поліції.

Наразі в нашій країні погіршується криміногенна обстановка, оскільки одним з основних чинників впливу на неї є саме те, що наша країна перебуває у воєнному стані. В Україні починають виникати нові злочинні організації, котрі в подальшому перетворюються на злочинні спільноти. Правоохоронні органи своєю чергою звітують про успішну боротьбу з такими спільнотами, проте дане питання і досі болюче для нашої держави. Відповідно до ч. 4 ст.